

zaterdag, 01 april 2023 10:21

Gerrit Kuipers de samenvatting

Kort levensverhaal van Gerrit Kuipers

Ten behoeve van Pier 21, het Canadese Immigratie Museum, Halifax

Op 8 oktober 2023 bracht ik een bezoek aan Pier 21, het Canadese Museum voor de Immigratie in Halifax, Nova Scotia. Ik vroeg om nadere gegevens over Gerrit Kuipers die in Cavendish op Prince Edward Island ligt begraven. In het computerbestand had de researchafdeling wat summierere gegevens en ook een foto van de grafsteen. Daarop staan twee data: geboren 23 april 1928, overleden 12 december 1993. De geboorteplaats zou volgens de computer Beetgum zijn. Het gemeentearchief van Waadhoeke (provincie Friesland) noemt wat anders: Gerrit Kuipers is geboren op 3 april 1928 in Jorwerd, dat destijds lag in de gemeente Baarderadeel, nu in Waadhoeke. Op 11 mei van dat jaar verhuisde het gezin Kuipers naar Engelum waar Gerrit met enkele onderbrekingen woonde tot hij vertrok naar Canada.

Gerrit Kuipers was de zoon van Douwe Kuipers (†1973) en Klaske Kuipers-Smit (†1989). Beiden liggen begraven in Engelum. Uit hun huwelijk werden tussen 1929 en 1935 nog drie jongere broers en twee zusters geboren.

Over het leven van Gerrit is weinig bekend. Als jonge man heeft hij gewerkt als boerenknecht bij boer Siebe Hoogland in Dyksterhuizen (gemeente Waadhoeke) , zo meldde zijn zoon Marten. Gerrit heeft deelgenomen aan een van de twee politieke acties in Nederlands Indië en kon na terugkeer niet meer in Nederland aarden en vertrok naar Canada. De politieke acties waren in 1947 en 1948/49. De Nederlandse overheid wilde na het einde van de Japanse bezetting toen de Indonesische onafhankelijkheid door Soekarno werd uitgeroepen orde op zaken stellen. Dat ging, zo bleek jaren later, gepaard met gruwelijkheden. Of Gerrit daarvan getuige is geweest weten we niet, maar het is niet uit te sluiten dat dit verband kan houden met de reden van zijn vertrek. Deelname aan de tweede actie is dan ietwat aannemelijker.

Hij liet zich uitschrijven op 18 april 1952 en vertrok van Rotterdam met de Rijndam van de Holland-Amerika Lijn naar Halifax, Nova Scotia, Canada. Op zijn kaart van het gemeentearchief Waadhoeke staat dat hij naar Southport PEI (Prince Edward Island) zou gaan. Daar is een naam toegevoegd: Athol Roberts. Deze was van 1943 tot 1954 "an ordained Baptist minister" (internet), een ingewijde Baptisten dominee. Het zou volgens het museum in Halifax een contactpersoon, sponsor of werkgever geweest kunnen zijn. De Kuipers waren trouwe kerkgangers (volgens mevrouw C.de Boer-Bekius) en het zou kunnen zijn dat het contact met deze Roberts via de kerk is gelegd.

Gerrit zou eerst als boerenknecht werkzaam zijn geweest om later een eigen varkensfokkerij te beginnen. Het schijnt dat twee zusters hem in Canada hem een keer hebben opgezocht. Misschien dat toen de foto gemaakt is, waarop hij in zijn beste pak staat. De foto is welwillend afgestaan door zijn zus, mevrouw M.Drost-Kuipers en diens dochter Renske.

Of Gerrit nog een keer naar Nederland is terug geweest weten we niet. Zijn nicht Renske bevestigt dat hij ongehuwd is gebleven.

Jan Postema

Soest